

На основу члана 50. став 1. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 66/91, 83/92, 53/95, 67/93, 48/94 и 53/95) и члана 8. Уредбе о заштити општег резервата природе "Винатовача" ("Службени гласник РС", бр.9/95), Управни одбор Јавног предузећа "Србијашуме", на седници од 29. 12. 2004. године, доноси

**П Р А В И Л Н И К**  
**О УНУТРАШЊЕМ РЕДУ И ЧУВАРСКОЈ СЛУЖБИ**  
**ОПШТЕГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ**  
**"ВИНАТОВАЧА"**

**І ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**

**Члан 1.**

Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби Општег резервата природе "Винатовача" (у даљем тексту: Правилник), уређују се правила за спровођење режима заштите Општег резервата природе "Винатовача" (у даљем тексту: "Винатовача") нарочитоначин и услови за:

- 1) кретање и боравак посетилаца;
- 2) постављање информативних и других ознака;
- 3) обављање научних истраживања и извођење истражних радова;
- 4) посебне забране у спровођењу режима заштите прописаних Уредбом о заштити Општег резервата природе "Винатовача" ("Службени гласник РС", број 9/95);
- 5) начин давања сагласности односно одобрења у складу са овлашћењима стараоца и
- 6) организацију чуварске службе "Винатовача".

**Члан 2.**

Одредбе овог правилника се односе на кориснике (сва правна и физичка лица са седиштем или боравиштем на подручју "Винатовача"), посетиоце, као и на сва друга правна и физичка лица која на било који начин користе вредности "Винатовача" и услуге Јавног предузећа "Србијашуме"- Шумског газдинства "Јужни Кучај" Деспотовац, Шумска управа Деспотовац (у даљем тексту: Старалац).

**Члан 3.**

За коришћење природних вредности и услуга у "Винатовача", корисници су дужни да плаћају накнаду.

Начин плаћања и висину накнаде из става 1. овог члана, прописује Стараоц посебним актом на основу Закона и Уредбе.

#### **Члан 4.**

Унутрашњи ред у "Винатовача" обезбеђује се:

- 1) организовањем чуварске службе у складу са законом и овим правилником,
- 2) сарадњом са локалним становништвом власницима индивидуалних поседа, другим корисницима у спровођењу у од утицаја на спровођење унутрашњег реда у "Винатовача",
- 3) сарадњом са надлежним државним органима и органима општине Деспотовац.

## **II КРЕТАЊЕ И БОРАВАК ПОСЕТИЛАЦА**

#### **Члан 5.**

Посетиоцем у смислу овог правилника сматра се особа која самостално или организовано преко туристичке или друге организације долази у "Винатовача" ради упознавања са природним и културним вредностима, научноистраживачког рада, одмора и рекреације, разгледања ила коришћења других услуга.

#### **Члан 6.**

Посетиоцима у смислу члана 5. овог правилника не сматрају се лица која имају пребивалиште или су власници непокретности на и у близини подручја "Винатовача" и особе које им долазе у посету, а не користе услуге које се пружају на подручју "Винатовача"; лица која су запослена или обављају службене радње на подручју "Винатовача" и пословни партнери Староца и они нису дужни да плаћају боравишну накнаду.

Особама из става 1. овог члана, Старалац ће издати одговарајући доказ о праву да се на њих не односи обавеза плаћања боравишне накнаде.

#### **Члан 7.**

За посету "Винатовача", обавезно је прибављање дозволе за групне посете, за научноистраживачки рад, за снимање и фотографисање, односно улазнице за појединачне посете.

Посетиоци су дужни да код себе имају дозволу, односно улазницу и да је покажу на захтев службеног лица.

Захтеве за издавање дозвола посетиоцима решава Старалац (Шумско газдинство Деспотовац, Шумска управа Деспотовац) на начин прописан Законом у управном поступку.

#### **Члан 8.**

За време боравка у "Винатовача" у посетиоци су дужни да се придржавају правила унутрашњег реда, упутства са информативних табли и других ознака, као и упутстава и објашњења овлашћеног лица.

#### **Члан 9.**

У току кретања и боравка на подручју "Винатовача" забрањено је:

- 1) кретање ван постојећих путева и уређених и обележених стаза;
- 2) паркирање возила изван одређеног места или вожња изван дозвољеног пута;
- 3) ложење ватре изван одређеног места;
- 4) бацање и одлагање отпадака изван одређеног места;
- 5) снимање или фотографисање у комерцијалне сврхе без прописаног одобрења;
- 6) уклањање, уништавање и оштећивање ознака обележавања или обавештења;
- 7) брање или скупљање заштићених биљних и животињских врста, без прописане дозволе и ломљење дрвећа и жбуња;
- 8) уношење опасних уређаја, направа или опасних материја којима се може угрозити заштићено природно добро или људи,
- 9) вршење радњи којима се угрожава предео и животна средина буком, загађивањем ваздуха, тла и воде и других радњи које су законом и овим правилником забрањене.

### **III. ПОСТАВЉАЊЕ ИНФОРМАТИВНИХ, РЕКЛАМНИХ И ДРУГИХ ОЗНАКА**

#### **Члан 10.**

Старалац поставља прописане ознаке на прилазима и границама „Винатовача“ у складу са прописом о начину обележавања заштићених природних добара.

Поред прописаних ознака постављају се информативне табле и друге ознаке ради презентације и афирмације природних вредности "Винатовача" и пружања информацаја посетиоцима о условима кретања, правилима о унутрашњем реду, могућностима коришћења и слично.

Рекламе и друге ознаке на подручју "Винатовача" не могу се постављати.

Постојеће ознаке морају се уклонити у року од шест месеци, од дана ступања на снагу овог правилника. Неуклоњене ознаке, Старалац ће уклонити на терет корисника.

#### **Члан 11.**

Корисници "Винатовача" могу, у рекламне сврхе, користити име и заштитни знак заштићеног природног добра, уз претходно одобрење Стараоца.

Фотографисање и снимање, у комерцијалне сврхе, може се изводити само уз претходно одобрење Стараоца и услове Завода за заштиту природе Србије.

## **IV ИЗВОЂЕЊЕ НАУЧНИХ ИСТРАЖИВАЊА И ИСТРАЖНИХ РАДОВА**

### **Члан 12.**

На подручју "Винатовача" могу се вршити научна истраживања и изводити истраживачки радови, уз претходну сагласност Стараоца према следећим правилима:

- 1) научноистраживачки рад и истражни радови врше се на начин којим се не изазивају трајна оштећења природних вредности односно не угрожавају бројност и стабилност популације ретих и угрожених врста флоре и фауне или осетљивих екосистема;
- 2) приликом извођења научних истраживања и истражних радова није дозвољено уништавање или угрожавање природних и створених вредности и еколошке равнотеже;
- 3) за коришћење врста флоре и фауне које су природне реткости, особе које те радове изводе морају да поседују одговарајуће уверење министарства надлежног за заштиту животне средине;
- 4) за извођење научноистраживачких и истражних радова особе које те радове изводе, односно одговорна лица, морају да поседују акт са условима заштите природе и животне средине које издаје Завод за заштиту природе Србије, као и одговарајућа одобрења односно сагласности од стараоца;
- 5) након завршетка верификације или објављивања резултата научних истраживања и истражних радова, подаци, односно примерак публикованих резултата доставља се стараоцу ради евидентирања и коришћења у сврху мониторинга и програмирања активности на заштити "Винатовача".

## **VI ПОСЕБНЕ ЗАБРАНЕ И ОГРАНИЧЕЊА**

### **Члан 13.**

На општем резервату природе "Винатовача" установљава се режим заштите I степена.

### **Члан 14.**

Наподручју "Винатовача" старалац обезбеђује:

- 1) научна истраживања,
- 2) спровођење контроле и праћење стања популације биљних и животињских врста,
- 3) прикупљање и анализу података о дендрометријским карактеристикама састојине,
- 4) очување здравственог стања и виталности заштићене састојине,

- 5) васпитно-образовне активности и
- 6) презентацију општег резервата природе "Винатовача".

## **VI НАЧИН ДАВАЊА САГЛАСНОСТИ, ОДОБРЕЊА И ВРШЕЊЕ НАДЗОРА**

### **Члан 15.**

Захтев за издавање сагласности, односно одобрења у подноси се Стараоцу (територијално припадајућа организациона јединица, на нивоу шумске управе).

Органи за решавање захтева су: Директор шумског газдинства, Генерални директор и Управни одбор Предузећа, у складу са утврђеним надлежностима.

Захтеве за чије решавање није утврђена надлежност, решава Управни одбор Предузећа.

На сваки захтев оверу врши шеф шумске управе.

### **Члан 16.**

Надзор над спровођењем правила, утврђеним овим правилником, врши служба чувања Стараоца, чија су организација, права и обавезе прописани Правилником о служби чувања у "Винатовача".

### **Члан 17.**

Обавеза чувара „Винатовача“ је да контролише спровођење правила унутрашњег реда, чувања шума, и др. и да обавља и друге послове у складу са Законом и Правилником о чувању шума.

Обавеза чувара у вршењу послова је да установи да ли је учињена радња супротна одредбама Уредбе о заштити "Винатовача", Закона о шумама, Закона о заштити животне средине и Правилника о унутрашњем реду и чуварској служби, или када постоји основана сумња да је учињено кривично дело или прекршај и овлашћен је да поступи у складу са одредбама овог правилника.

### **Члан 18.**

Служба чувања дужна је да у остваривању режима заштите користи права везана за активну легитимацију, и да у року од 24 часа обавести, писменим путем, шефа шумске управе о свим променама у простору "Винатовача".

Шеф шумске управе, у обавези је да у року од три дана, о свему, као и предузетим мерама, писменим путем обавести директора шумског газдинства.

## **Члан 19.**

Казнене одредбе предвиђене за кривична дела, привредне преступе и прекршаје непосредно се примењују при коршћењу права активне легитимацкје.

Новчана средства која се остварују наплатом новчаних казни на лицу места од стране чувара, приход су Стараоца.

## **VII ЧУВАРСКА СЛУЖБА**

### **Члан 20.**

Ради обезбеђења унутрашњег реда и укупне заштите, Старалац организује чуварску службу.

Чуварску службу чине:

1. чувари са овлашћењима и дужностима утврђеним законом,
2. чувари волонтери са дужностима и правима утврђеним овим правилником, а који се ангажују ради ефикаснијег спровођења правила унутрашњег реда, унапређења свести и сазнања о вредностима и значају "Винатовача".

### **Члан 21.**

Послови чуварске службе "Винатовача" организују се у једном реону са најмање једним чуварем.

Послови чувара волонтера се организују према текућим проблемима спровођења унутрашњег реда и спровођења програма заштите и развоја.

Чуварску службу чине: руководилац чуварске службе (шеф службе) који има овлашћења чувара предела, организује послове службе, води одговарајуће евиденције и подноси годишњи извештај о раду; и чувари.

Чувари врше надзор над целом територијом "Винатовача" ради обезбеђивања унутрашњег реда и законских прописа.

### **Члан 22.**

Старалац организује и спроводи одговарајућу обуку чуварске службе у складу са утврђеним дужностима чуварске службе и то познавања својстава и карактеристика општег резервата природе "Винатовача", природних и културних вредности, унутрашњег реда и законских прописа који се односе на заштиту природних вредности.

### **Члан 23.**

Чувар "Винатовача" мора имати одговарајућу (стручну спрему у складу са законом, ознаку („беџ“) службену легитимацију,

Чувар волонтер може бити свако лице, љубитељ природе и које има особине добре комуникације и поседује знања, психофизичке способности или вештине које су подобне за остваривање функција "Винатовача" (заштита и унапређења природних и културно-историјских вредности, истраживања, мониторинг, едукација, информисање).

Чувар волонтер мора имати ознаку ("беџ").

#### **Члан 24.**

Старалац посебним актом прописује изглед и боју службеног одела чувара Општег резервата природе "Винатовача", изглед и садржај ознака чувара "Винатовача" и чувара волонтера и службене легитимације чувара "Винатовача".

#### **Члан 25.**

Обавеза чувара "Винатовача" је да:

- контролише спровођење Правилника о унутрашњем реду и чуварске службе;
- врши послове чувања на начин предвиђен Правилником о чувању шума и Правилником о лову;
- врши послове на постављању, одржавању и обнављању ознака;
- контролише и спречи уношење недозвољених предмета на подручје "Винатовача" (средства лова, средства за брање шумских плодова, хемијска средства, грађевински материјал и слично);
- пружи потребне информације посетиоцима и корисницима "Винатовача";
- за време вршења службе чувања носи уредну службену униформу, легитимацију и средства за комуникацију;
- редовно води дневник рада и уписује све податке од значаја за заштиту и развој "Винатовача";
- обавља и све друге послове у складу са законом.

#### **Члан 26.**

Обавеза чувара "Винатовача" је да установи да ли је учињена радња супротна одредбама члана 25. овог Правилника, или када постоји основана сумња да је извршен прекршај или кривично дело, да поступи на следећи начин, и то да:

- легитимише лице на подручју "Винатовача";
- изврши преглед свих возила и товара;
- изврши преглед свих места, осим оних за које је потребан судски налог;
- привремено одузме, или без оклевања, преда надлежном државном органу предмете и средства са којима је извршено кривично дело или прекршај;
- на лицу места наплати новчану казну за учињени прекршај.

## **VIII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

### **Члан 43.**

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана добијања сагласности од министарства надлежног за послове заштите животне средине.

### **Члан 44.**

Правила одређена овим правилником ставиће се на јавни увид корисницима "Винатовача".